

**Генератори
на
случайни последователности
в
паралелна изпълнителна среда**

Генератори на случайни последователности в паралелна изпълнителна среда

Милен Луканчевски

Русенски университет "Ангел Кънчев"

УДК 004.272 + 004.421.5 + 519.688

Генератори на случайни последователности в паралелна изпълнителна среда

© Автор **д-р инж. Милен Луканчевски, 2013**

Рецензенти: **проф. д.т.н Райчо Иларионов, ТУ-Габрово**
доц. д-р Лидия Георгиева, РУ “А. Кънчев”

Компютърна обработка: **д-р инж. Милен Луканчевски**

Националност на автора: **българска**

Език на изданието: **български**

Тип (жанр): **научен, монография**

Поредност: **първо**

ISBN 978-619-7071-26-9

Формат 64 x 90/16

Издателски център на Русенския университет “А. Кънчев”, 2013.

На лицевата корица: Елементи от екрана на паралелната развойна среда *xTIMEcomposer Studio* на фирмата *XMOS*.

На задната корица: Част от опитната постановка, използвана за изследване и експериментиране с предложените реализации на генератори на случайни последователности.

Изследването и изданието са финансирани от автора и от ръководеното от него научно развойно направление “*Компютърни телекомуникационни системи*”.

***На мислещите компютърни специалисти,
призвани да преодолеят третата сингулярност***

ПРЕДИСЛОВИЕ

Главните направления на развитие на компютърните архитектури на съвременния етап включват постепенен преход от последователния фоннойманов към паралелния изчислителен модел, както и изследването на възможностите за използване принципите на квантовата механика за съхранение, обработка и пренос на информацията.

Предпоказва работите и при двете направления са физическите ограничения на класическия последователен изчислителен модел. Но докато при първото направление тези ограничения се преодоляват на макрониво, то при второто направление стремежът е да се използва скрития на квантово ниво потенциал за паралелна обработка.

От началото на 90-те години в катедра "Компютърни системи и технологии" на Русенския университет "А. Кънчев" се работи в областта на паралелните компютърни системи, което в голяма степен е стимулирано от резултатите в дисертационния труд на автора. Изследванията се основават на паралелния изчислителен модел *CSP* на Чарлз Хоар. Като елементна база са използвани скаларни микропроцесори с общо предназначение.

От 2009 година, както в изследователската, така и в учебната работа, авторът експериментира с новата *SMT/TLP* архитектура *XS1* на фирмата *XMOS*.

Като резултат от осмислянето на получените резултати и на основното противоречие в областта на компютърните архитектури и системи, авторът започва да развива от 2012 година тематика за изследване на квантовите явления чрез моделирането им в паралелна изпълнителна среда.

Възприет за водещ методологичен принцип е съвместното разглеждане на двете главни направления на развитие на компютърните архитектури: на макрониво и на квантово ниво. Акцентира се върху изоморфизма на изображението на структурата на изследвания обект или явление в модел с глобален структурен паралелизъм. Оттук произтича и избора на изпълнителната среда с глобален структурен паралелизъм *XCORE/XC*, базирана на *SMT/TLP* архитектура *XS1*.

Като инициатор и ръководител на тези изследвания, авторът

се счита длъжен да представя в монографична форма най-съществените резултати от всеки отделен, логически завършен техен етап.

Предмет на тази монография са основните резултати от първия етап от изследванията, посветен на генераторите на случайни последователности в паралелната изпълнителна среда *XCORE/XC*.

Едновременно излиза от печат и другата монография, в която се обобщават резултатите от втория етап на изследванията - структурното моделиране на ключовите квантови явления поляризация, суперпозиция, квантова телепортация и сплитане [9].

По въпроси, свързани със съдържанието на работата, може да се обръщате на електронната поща mil@ieee.org на автора.

+++

Използвам случая да благодаря на своите студенти, участвали в работите. Най-вече на маг. инж. Бисер Николов за неговия младежки плам и отдаденост на професията.

Възможността за провеждане на изследванията се дължат на подкрепата, която срещам от научно-изследователското направление "Компютърни телекомуникационни системи" към катедра "Компютърни системи и технологии" на Русенския университет "А. Кънчев".

Рецензентите на представената работа - проф. д.т.н. Райчо Иларионов и доц. д-р Лидия Георгиева поеха с желание отговорността да помогнат за повишаване на нейното ниво чрез своите бележки, коментари и препоръки.

Благодаря на майка си - моят най-верен приятел, вдъхновител и ориентир!

Милен Луканчевски,
IEEE Computer Society,
IEEE Communications Society & ACM Member

Русе, октомври 2013 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

ПРЕДИСЛОВИЕ	7
СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА	12
ВЪВЕДЕНИЕ	14
1. ФОРМУЛИРОВКА НА ПРОБЛЕМА	21
1.1. ОСНОВНИ МЕТОДИ ЗА ГЕНЕРАЦИЯ НА СЛУЧАЙНИ ПОСЛЕДОВАТЕЛНОСТИ	22
1.2. ПАРАЛЕЛНА SMT/TLR АРХИТЕКТУРА XS1	31
1.3. РАЗВОЕН КИТ ХК-1	37
1.4. ЦЕЛ И ЗАДАЧИ НА ИЗСЛЕДВАНЕТО	40
2. РЕАЛИЗАЦИЯ И ИЗСЛЕДВАНЕ НА ГРУПА ГЕНЕРАТОРИ НА СЛУЧАЙНИ ПОСЛЕДОВАТЕЛНОСТИ В ПАРАЛЕЛНА ИЗПЪЛНИТЕЛНА СРЕДА	41
2.1. ГЕНЕРАТОРИ С ИЗМЕСТВАЩИ РЕГИСТРИ С ЛИНЕЙНА ОБРАТНА ВРЪЗКА	42
2.2. ГЕНЕРАТОРИ, БАЗИРАНИ НА ПРИМИТИВНА ФУНКЦИЯ НА ИЗПЪЛНИТЕЛНАТА СРЕДА	51
2.3. ГЕНЕРАТОРИ, БАЗИРАНИ НА ЕНТРОПИЕН ИЗТОЧНИК ОТ ИЗПЪЛНИТЕЛНАТА СРЕДА	54
2.4. ГЕНЕРАТОРИ, БАЗИРАНИ НА ВГРАДЕНИЯ В АЛТЕРНАТИВНАТА КОМАНДА НЕДЕТЕРМИНИЗЪМ	58
2.5. ТЕХНИКА ЗА ВГРАЖДАНЕ НА НЕДЕТЕРМИНИЗЪМ В ОПЕРАТОРА <i>SELECT</i>	62
2.6. ВАРИАНТ НА МОНОБИТНИЯ ТЕСТ ЗА ПРОВЕРКА НА ГЕНЕРИРАНАТА ПОСЛЕДОВАТЕЛНОСТ В РЕАЛНО ВРЕМЕ	69
3. ЕКСПЕРИМЕНТАЛНА ОЦЕНКА НА ПРЕДЛОЖЕНИТЕ РЕШЕНИЯ	75
ИЗВОДИ	81
ЛИТЕРАТУРА	83
ПРИЛОЖЕНИЯ	87
ПРИЛОЖЕНИЕ П1: ПРОЕКТ I-T001	88
ПРИЛОЖЕНИЕ П2: ПРОЕКТ I-T002	96
ПРИЛОЖЕНИЕ П3: ПРОЕКТ I-T003	105
ПРИЛОЖЕНИЕ П4: ПРОЕКТ I-T004	115
ПРИЛОЖЕНИЕ П5: ПРОЕКТ I-T005	126

СПИСЪК НА ФИГУРИТЕ И ТАБЛИЦИТЕ

Фиг. В1. Графика на развитието на производителността.....	15
Фиг. В2. Графика на изменението на тактовата честота на процесорите.....	17
Фиг. 1.1. Класификация на основните видове <i>RNG</i>	23
Фиг. 1.3. <i>LFSR</i> генератор – конфигурация Галоа.....	25
Фиг. 1.2. <i>LFSR</i> генератор – конфигурация Фибоначи.....	25
Фиг. 1.4. Блокова схема на физически генератор (<i>RRNG</i>).....	26
Фиг. 1.5. Принципна схема на физически източник на шум.....	27
Фиг. 1.6. Схема на кръгов осцилатор.....	28
Фиг. 1.7. Графика на ентропията при $n = 2$	29
Фиг. 1.8. Структура на <i>CSP</i> машина.....	31
Фиг. 1.9. Двучовково еднопосочно взаимодействие.....	32
Фиг. 1.10. Връзка между абстрактната и реалната страна на <i>CSP</i>	34
Фиг. 1.11. Процесори от фамилия <i>XS1</i>	35
Фиг. 1.12. Ресурси на ядрото <i>XCORE</i>	36
Фиг. 1.13. Физическо разположение на основните компоненти на компютърния възел.....	37
Фиг. 1.14. Блокова схема на компютърния възел.....	38
Фиг. 2.1. Схема на връзките в паралелната система.....	42
Фиг. 2.2. Управление на светодиодната индикация.....	46
Фиг. 2.3. Част от осцилограмата на изходния сигнал на порт <i>oportRngBit</i> при <i>RNG LFSR</i> -Фибоначи.....	48
Фиг. 2.4. Част от осцилограмата на изходния сигнал на порт <i>oportRngBit</i> при <i>RNG LFSR</i> -Галоа.....	48
Фиг. 2.5. Схематично представяне на реализацията на Алгоритъм-М.....	49
Фиг. 2.6. Диаграма на използваните апаратни ресурси.....	50
Фиг. 2.7. Част от осцилограмата на изходния сигнал на порт <i>oportRngBit</i> при <i>RNG</i> с примитивна функция на средата.....	52
Фиг. 2.8. Схема на генератора, използващ кръговите осцилатори на средата.....	55
Фиг.2.9. Осцилограмата на изходния сигнал на порт <i>oportRngBit</i> при <i>RRNG</i> в момента на разпакетиране.....	57
Фиг. 2.10. Граф на участва от паралелната система с вграден недетерминизъм.....	59
Фиг. 2.11. Част от осцилограмата на изходния сигнал на порт	

oportRngBit за изследването на вградения недетерминизъм	61
Фиг. 2.12. Диаграма на състоянията при детерминиран избор	63
Фиг. 2.13. Диаграма на състоянията при недетерминиран избор	63
Фиг. 2.14. Паралелна система с недетерминизъм – два източника	64
Фиг. 2.15. Изходна последователност при система с два източника	65
Фиг. 2.16. Паралелна система с недетерминизъм – три източника	66
Фиг. 2.17. Изходна последователност при система с три източника	66
Фиг. 2.18. Включване на недетерминизъм при обработката на събитията	67
Фиг. 2.19. Параметри на изчисляваната статистика	70
Фиг. 2.20. Таблица на разпределението χ^2 при степен на свобода 1	73
Фиг. 2.21. Формиране на контролната плъзгаща се статистика в реално време	74
Фиг. 3.1. Схема на опитната постановка	75
Фиг. 3.2. Снимка на опитната постановка	76
Фиг. 3.3. Виртуален панел за управление на осцилоскопа	76
Фиг. 3.4. Разположение на точките на прекъсване за целите на настройката	77
Фиг. 3.5. Първоначален достъп до статистиката чрез дебъгера на средата XDE	78
Фиг. 3.6. Следващ достъп до статистиката чрез дебъгера на средата XDE	79
Фиг. 3.7. Обобщени резултати от измерванията	79
Фиг. 3.8. Графично представяне на резултатите от измерванията	79

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА

CSP - Communicating Sequential Processes (Взаимодействащи последователни процеси)

CRC – Cyclic Redundancy Check (Цикличен контролен код, Полиномиален контролен код)

DLP – Data Level Parallelism (Паралелизъм на ниво данни)

DSP – Digital Signal Processor/Digital Signal Processing (Процесор за цифрова обработка на сигналите/Цифрова обработка на сигналите, ЦОС)

ILP - Instruction Level Parallelism (Паралелизъм на ниво инструкции, локален паралелизъм, базиран на конвейеризацията на инструкциите)

JTAG – Joint Test Action Group (Стандартен интерфейс за връзка между инструменталната и целевата машина)

LCG – Linear Congruential Generator (Линеен конгруентен генератор)

LFSR – Linear Feedback Shift Register (Изместващ регистър с линейна обратна връзка)

MAC – Multiply And Accumulate (сложен оператор от вида „Умножи и натрупай“, популярен при DSP)

MLCG – Multiplicative Linear Congruential Generator (Мултипликативен линеен конгруентен генератор)

MPP – Massively-Parallel Processor (Масово-паралелен процесор)

MTP - Multithreading Parallelism (многонишков паралелизъм, паралелизъм на ниво нишки)

OCCAM – ОККАМ (Език за паралелно програмиране, базиран на CSP)

OSI – Open Systems Interconnection (Теоретичен модел, описващ принципния начин на комуникация и строежа на компютърните мрежи)

OTP – Once-Time Programmable Memory (Постоянна памет, ROM)

PHY - Physical Layer (Физическото ниво от OSI модела)

PRNG – Pseudo-Random Number Generator (Генератор на псевдослучайни числа)

RISC – Reduced Instruction Set Computer (Компютър с опростена система инструкции)

RNG – Random Number Generator (Генератор на случайни числа)

RRNG – Real Random Number Generator (Генератор на действително-случайни последователности)

SMT - Simultaneous Multithreading (Едновременно многонишково изпълнение; общоприето название на апаратната технология, позволяваща едновременното изпълнение на няколко нишки; фирмата Intel използва обозначението Hyperthreading)

SPI – Serial Peripheral Interface Bus (Сериен периферен интерфейс)

SRAM – Static Random-Access Memory (Статична памет с произволен достъп)

STL - Standard Template Library (Стандартна библиотека от шаблони на C++)

TLP – Task Level Parallelism (Паралелизъм на ниво задачи)

TRNG – True Random Number Generator (Генератор на действително-случайни последователности)

UVLSI – Ultra Very Large Scale Integration (СГИС, Свърхголеми интегрални схеми)

USB – Universal Serial Bus (Универсална серийна шина)

VLWI – Very Large Instruction Word (RISC архитектура с много голяма дължина на инструкцията; един от методите за явен ILP)

VLSI – Very Large Scale Integration (ГИС, Големи интегрални схеми)

XC – XMOS C (паралелна версия на езика C за архитектурата XS1 на фирмата XMOS, разширение на езика C с паралелни конструкции, повечето от които се поддържат директно на апаратно ниво)

XCORE - паралелно ядро от фамилията XS1 на фирмата XMOS с глобален структурен паралелизъм; физическа реализация на CSP-машина с апаратна поддръжка на паралелизма

XCORE/XC - паралелна платформа на фирмата XMOS, базирана на паралелната архитектура XCORE и на езика за паралелно програмиране XC

XDE – XMOS Development Environment (Название на развойната среда на фирмата XMOS до версия 11; от версия 12 е част от окупнената развойна среда *xTIMEcomposer Studio* на фирмата XMOS)

XOR – Exclusive Or (Изключващо ИЛИ)

XS1 - Фамилия паралелна архитектура от типа XCORE на фирмата XMOS